

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยสามัญ ซึ่งรับผู้ป่วยสตรีที่เป็นมะเร็งไว้เพื่อรับการรักษาด้วยเคมีบำบัด หรือให้การรักษาวินิจฉัยอื่นร่วมกับการให้เคมีบำบัดในโรงพยาบาลในเขตกรุงเทพมหานคร มีจำนวน 11 แห่ง

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากร ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยสามัญซึ่งรับผู้ป่วยสตรีที่เป็นมะเร็งไว้เพื่อรับการรักษาด้วยเคมีบำบัด หรือให้การรักษาวินิจฉัยอื่นร่วมกับการให้เคมีบำบัด โดยมีขั้นตอนในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างดังนี้

ก. เลือกโรงพยาบาลในเขตกรุงเทพมหานครที่มีหอสามัญผู้ป่วยสตรีที่เป็นมะเร็ง ซึ่งมีลักษณะดังนี้

1. มีแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะในการรักษาทางเคมีบำบัด
2. มีสถิติจำนวนการรับผู้ป่วยเพื่อให้เคมีบำบัด หรือให้การรักษาวินิจฉัยอื่นร่วมกับการให้เคมีบำบัดไม่น้อยกว่า 30 รายต่อเดือน
3. มีการมอบหมายงานการดูแลผู้ป่วยเป็นรายบุคคล หรือเป็นทีม หรือตามลักษณะงานให้แก่พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานข้างต้นนี้เป็นลายลักษณ์อักษร

เมื่อใช้เกณฑ์ดังกล่าว พบว่า มีโรงพยาบาลที่มีลักษณะตรงตามเกณฑ์ 5 แห่ง คือ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ โรงพยาบาลราชวิถี สถาบันมะเร็งแห่งชาติ โรงพยาบาลรามธิบดี และโรงพยาบาลศิริราช ซึ่งแต่ละแห่งมีจำนวนพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยดังกล่าว ดังนี้คือ

1. โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์	มีพยาบาลวิชาชีพจำนวน	23 คน
2. โรงพยาบาลราชวิถี	มีพยาบาลวิชาชีพจำนวน	14 คน
3. สถาบันมะเร็งแห่งชาติ	มีพยาบาลวิชาชีพจำนวน	13 คน
4. โรงพยาบาลรามธิบดี	มีพยาบาลวิชาชีพจำนวน	16 คน
5. โรงพยาบาลศิริราช	มีพยาบาลวิชาชีพจำนวน	15 คน
รวมจำนวนพยาบาลวิชาชีพทั้งหมด		81 คน

ข. สุ่มจำนวนพยาบาลวิชาชีพจากหอผู้ป่วยสามัญที่กำหนดจากโรงพยาบาลทั้ง 5 แห่ง เพื่อให้ได้จำนวนการสังเกตกิจกรรมการพยาบาลของแต่ละหน่วยงานเท่าเทียมกัน ผู้วิจัยจึงเลือกตัวอย่างประชากรโดยวิธีจับฉลาก แห่งละ 12 คน ได้ตัวอย่างประชากรที่จะศึกษาครั้งนี้จำนวน 60 คน เพื่อให้ได้มีความเป็นไปได้ในการรวบรวมข้อมูล และขจัดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากลักษณะของการปฏิบัติการพยาบาล และลักษณะโครงสร้างขององค์การ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยเครื่องมือ 4 ฉบับ คือ

เครื่องมือฉบับที่ 1 ประกอบด้วยแบบสอบถาม 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพส่วนบุคคลของตัวอย่างประชากรเกี่ยวกับอายุ สถานภาพสมรส ประสบการณ์ การทำงาน วุฒิกการศึกษา การได้รับการอบรมเกี่ยวกับเคมีบำบัด ลักษณะเป็นแบบสอบถามเป็นข้อความแบบให้เลือกตอบและเติมคำ ชุดที่ 2 เป็นแบบวัดความเชื่อแนวองค์รวม

เครื่องมือฉบับที่ 2 แบบวัดความร่วมมือรู้สึกของพยาบาลวิชาชีพที่มีต่อผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกที่ได้รับเคมีบำบัด

เครื่องมือฉบับที่ 3 แบบวัดความรู้เกี่ยวกับเคมีบำบัด

เครื่องมือฉบับที่ 4 แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการณ์สนับสนุนทางการพยาบาล และคู่มือการวิเคราะห์พฤติกรรม

การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร วารสาร และงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อหากรอบแนวคิด เนื้อหาในเรื่องต่าง ๆ ที่จะนำมาสร้างในเครื่องมือแต่ละชุด และนำแนวคิดเนื้อหาในเรื่องนั้นๆ มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดเฉพาะของตัวแปรแต่ละตัวที่จะศึกษา และสร้างแบบวัดที่มีลักษณะสอดคล้องตรงกับแนวคิดเฉพาะของตัวแปรแต่ละตัว ตลอดจนศึกษาแบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรคัดสรรบางตัวที่มีผู้สร้างไว้แล้ว มาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน เพื่อใช้ในการวิจัยนี้

เครื่องมือทั้ง 4 ฉบับ มีรายละเอียดดังนี้

เครื่องมือฉบับที่ 1 แบบวัดความเชื่อแนวองค์รวม มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยอาศัยกรอบแนวคิดของการพยาบาลแบบองค์รวม จำนวน 31 ข้อ ประกอบด้วย

ความเชื่อด้านความมุ่งหมายของการพยาบาล ซึ่งหมายถึง เป้าหมายที่คาดว่าจะได้รับจากการพยาบาลตามแนวคิดทางการพยาบาลแบบองค์รวม 10 ข้อ

ความเชื่อด้านองค์ประกอบของการพยาบาล ซึ่งหมายถึง ลักษณะของพยาบาลที่พึงประสงค์และกระบวนการเรียนรู้ทางการพยาบาลแบบองค์รวม 11 ข้อ

ความเชื่อด้านกิจกรรมการพยาบาล ซึ่งหมายถึง การปฏิบัติของพยาบาลที่ให้แก่ผู้ป่วยตามแนวทางของการพยาบาลแบบองค์รวม 10 ข้อ

ข้อคำถามจะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าที่ให้ผู้ตอบเลือกตอบมี 5 ช่วง และแต่ละช่วงมีความหมายและเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้คือ

ความหมายของคำตอบ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความนั้นทั้งหมด (100%)
เห็นด้วย	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความนั้นเป็นส่วนใหญ่ (75%)
เห็นด้วยพอประมาณ	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความนั้นบางส่วน (50%)
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความนั้นเป็นส่วนน้อย (25%)
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้นทั้งหมด (0%)

เกณฑ์การให้คะแนน

คำตอบ	ความเชื่อทางบวก	ความเชื่อทางลบ
	(คะแนน)	(คะแนน)
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
เห็นด้วยพอสมควร	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

เกณฑ์การตัดสิน โดยการขอความเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ ได้เกณฑ์ดังนี้คือ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.50 ถึง 5.00	หมายถึง	มีความเชื่อแนวองค์รวมอยู่ในระดับสูง
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.50 ถึง 3.49	หมายถึง	มีความเชื่อแนวองค์รวมอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 ถึง 2.49	หมายถึง	มีความเชื่อแนวองค์รวมอยู่ในระดับต่ำ

เครื่องมือฉบับที่ 2 แบบวัดความร่วมมือรู้สึกของพยาบาลวิชาชีพต่อผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกที่เข้ารับเคมีบำบัดในโรงพยาบาล ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดจากเอกสารและแนวทางการสร้างจากแบบวัดความร่วมมือรู้สึกของพยาบาลวิชาชีพที่มีต่อผู้ป่วยของ เรวดี ศิรินคร ซึ่งสร้างขึ้นตามแนวการตอบสนองผู้ป่วยตามมาตรการประเมินระดับความร่วมมือรู้สึกของกาชดา (เรวดี ศิรินคร 2531: 43-45) ซึ่งแบ่งเป็น 4 ระดับ ได้แก่

ระดับที่ 1 เป็นการตอบสนองในระดับต่ำสุดหรือผิวเผิน ได้แก่ การตอบสนองที่ไม่มี ความเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ผู้ป่วยพูด หรือเป็นการตอบสนองที่สร้างความสะเทือนใจแก่ผู้ป่วย และไม่ ท้าวความถึงความรู้สึกที่แสดงออกทางคำพูด (Surface feeling) ของผู้ป่วย

ระดับที่ 2 เป็นการตอบสนองที่สื่อความให้ทราบบ้างเพียงบางส่วนของความรู้สึกที่ แสดงออกมาทางคำพูด หรือความรู้สึกผิวเผินของผู้ป่วยแต่ไม่ถูกต้อง

ระดับที่ 3 เป็นการตอบสนองที่สื่อความให้ทราบได้อย่างถูกต้อง ถึงความรู้สึกที่แสดงออกมาทางคำพูด หรือความรู้สึกผิวเผินของผู้ป่วย

ระดับที่ 4 เป็นการตอบสนองในระดับสูงสุดที่แสดงให้ผู้ป่วยทราบว่า พยาบาลมีความเข้าใจลึกลงไปถึงสิ่งที่อยู่ภายใต้ระดับของการรับรู้ และแสดงออกให้ทราบถึงความรู้สึกที่แท้จริงที่ซ่อนเร้นอยู่ ซึ่งเรียกว่า Underlying feeling และอาจใช้การตอบสนองถึงเนื้อหาในส่วนที่เป็นการส่งเสริมความรู้สึกในความหมายที่ลึกซึ้งลงไปอีก

แนวคิดความร่วมมือรู้สึกของพยาบาลวิชาชีพต่อผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกที่เข้ารับเคมีบำบัดในโรงพยาบาลนี้ ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกที่เข้ารับเคมีบำบัดในโรงพยาบาลและสถานการณ์ซึ่งสร้างอิงจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในหอผู้ป่วย ซึ่งรับผู้ป่วยที่กำหนดนี้รวม 12 สถานการณ์ และแนวทางการตอบสนองผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพในแต่ละสถานการณ์ เป็นแบบพูดโต้ตอบระหว่างผู้ป่วยและพยาบาล แนวทางการตอบสนองผู้ป่วยของพยาบาล จัดเป็นตัวเลือกตอบ 4 ระดับ ตามมาตรการประเมินระดับความร่วมมือรู้สึกข้างต้น โดยจัดระดับของตัวเลือกทั้ง 4 ตัวไม่ให้ซ้ำระดับกัน

เกณฑ์การให้คะแนน

ระดับ 1 ให้ 1 คะแนน

ระดับ 2 ให้ 2 คะแนน

ระดับ 3 ให้ 3 คะแนน

ระดับ 4 ให้ 4 คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.00 หมายถึง ความร่วมมือรู้สึกของพยาบาลวิชาชีพต่อผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกที่เข้ารับเคมีบำบัดในโรงพยาบาลอยู่ในระดับสูง

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49 หมายถึง	ความร่วมมือรู้สึกของพยาบาลวิชาชีพ ต่อผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกที่เข้ารับ เคมีบำบัดในโรงพยาบาลอยู่ใน ระดับปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49 หมายถึง	ความร่วมมือรู้สึกของพยาบาลวิชาชีพ ต่อผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกที่เข้ารับ เคมีบำบัดในโรงพยาบาลอยู่ใน ระดับต่ำ
ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49 หมายถึง	ความร่วมมือรู้สึกของพยาบาลวิชาชีพ ต่อผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกที่เข้ารับ เคมีบำบัดในโรงพยาบาลอยู่ใน ระดับต่ำที่สุด

เครื่องมือฉบับที่ 3 แบบวัดความรู้เกี่ยวกับเคมีบำบัด ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยศึกษาจากเอกสารและตำราในเรื่องของเคมีบำบัด และหลักการพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับเคมีบำบัด เป็นคำถามแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ (Multiple choice) 4 ตัวเลือก แบบวัดความรู้เกี่ยวกับเคมีบำบัดนี้ ข้อคำถามจะครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับเคมีบำบัดดังนี้ ความรู้เกี่ยวกับเซลล์และผลของเคมีบำบัดต่อเซลล์ 8 ข้อ หลักในการใช้เคมีบำบัด 7 ข้อ ผลข้างเคียงของเคมีบำบัด 7 ข้อ และการพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับเคมีบำบัด 10 ข้อ รวมทั้งสิ้น 32 ข้อ

ผู้วิจัยได้นำแบบวัดความรู้ไปทดลองใช้กับพยาบาลวิชาชีพซึ่งมีคุณสมบัติใกล้เคียงกับตัวอย่างประชากร จำนวน 30 คน ให้ตอบแบบสอบถาม แล้วนำแบบวัดความรู้มาตรวจให้คะแนนให้ 1 คะแนนในข้อที่ตอบถูก ให้ 0 คะแนนในข้อที่ตอบผิดหรือไม่ตอบ นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนก เพื่อคัดเลือกแบบวัดที่ได้มาตรฐาน โดยวิเคราะห์ข้อสอบแบบตัดกลุ่ม 27% (ประคอง กรรณสูต 2525: 34) เลือกแบบวัดที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ +.20 ขึ้นไป และค่าระดับความยากง่ายอยู่ระหว่าง .20 ถึง .80 เหลือแบบวัดจำนวน 29 ข้อ ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับเซลล์และผลของเคมีบำบัดต่อเซลล์ 6 ข้อ หลักในการใช้เคมีบำบัด 7 ข้อ ผลข้างเคียงของเคมีบำบัด 7 ข้อ แต่ละการพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับเคมีบำบัด 9 ข้อ

เกณฑ์การตัดสินความรู้เกี่ยวกับเคมีบำบัด ได้รับความเห็นชอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเคมีบำบัดฝ่ายแพทย์ 2 ท่าน และฝ่ายพยาบาล 4 ท่าน ดังนี้คือ

คะแนน 0-17 คะแนน หรือร้อยละ 60 ของคะแนนรวมลงไป ถือว่ามีความรู้ในระดับน้อย

คะแนน 18-23 คะแนน หรือร้อยละ 61-80 ของคะแนนรวม ถือว่ามีความรู้ในระดับปานกลาง

คะแนน 24 คะแนนขึ้นไป หรือร้อยละ 81 ของคะแนนรวมขึ้นไป ถือว่า มีความรู้ในระดับมาก

เครื่องมือฉบับที่ 4 แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการณ์สนับสนุนทางการพยาบาล และคู่มือการวิเคราะห์พฤติกรรม ซึ่งผู้วิจัยสร้างจากการศึกษาแบบวัดพฤติกรรมการณ์ช่วยเหลือจากแนวทางของ ทศนีย์ นนทสร (2532) และจากกรอบพฤติกรรมการณ์สนับสนุนทางการพยาบาลของไรน์ (Rinne 1987: 41-43) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 หมวด คือ

1. การรับรู้ความต้องการของผู้ป่วย (Recognizing needs of patient) เป็นการรับรู้ความต้องการทั้งทางร่างกายและจิตใจผู้ป่วย ประกอบด้วย พฤติกรรมการณ์สนใจเอาใจใส่ผู้ป่วย และการรับฟังผู้ป่วย

2. การสนองตอบความต้องการเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ทางบวก (Responding to provide positive outcome) เป็นพฤติกรรมการณ์ที่มุ่งสนองตอบความต้องการทั้งทางร่างกายและจิตใจ ประกอบด้วย การให้การพยาบาลที่มีพฤติกรรมการณ์มุ่งคนและการสร้างความไว้วางใจ

3. การประคับประคองทางอารมณ์ (Provide emotional support) ประกอบด้วย การประคับประคองด้วยวาจา และการประคับประคองด้วยท่าทาง

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้ารายละเอียดเพิ่มเติมจากวารสาร และตำราต่าง ๆ ในส่วนของทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้ป่วย การพยาบาลด้านจิตสังคม และสอบถามจากผู้ป่วยทั่วไป จำนวน 20 คน ถึงการสนับสนุนดูแลจากพยาบาลที่ผู้ป่วยต้องการ นำข้อมูลทั้งหมดและกรอบแนวคิดข้างต้นมาดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้คือ

ก. จำแนกพฤติกรรมการณ์สนับสนุนทางการพยาบาลตามกรอบแนวคิดข้างต้นออกเป็นพฤติกรรมการณ์ย่อย ที่สามารถสังเกตเห็นได้ รวมจำนวน 26 พฤติกรรม คือ การสนใจเอาใจใส่ผู้ป่วยจำแนกได้ 4 พฤติกรรม การรับฟังผู้ป่วยจำแนกได้ 4 พฤติกรรม การให้การพยาบาล

ที่มีพฤติกรรมมุ่งคนจําแนกได้ 7 พฤติกรรม การสร้างความไว้วางใจจําแนกได้ 4 พฤติกรรม การประคับประคองด้วยวาจาจําแนกได้ 4 พฤติกรรม และการประคับประคองด้วยท่าทางจําแนกได้ 3 พฤติกรรม

ข. กำหนดเกณฑ์ในการตัดสินพฤติกรรมย่อยที่สามารถแสดงถึงลักษณะของพฤติกรรมการสนับสนุนทางการพยาบาลในแต่ละด้าน

ค. สร้างคู่มือวิเคราะห์พฤติกรรมการสนับสนุนทางการพยาบาล จากแนวทางในข้อ ก. และ ข้อ ข.

ง. นำคู่มือวิเคราะห์พฤติกรรมการสนับสนุนทางการพยาบาลที่ผ่านการตรวจสอบและแก้ไขปรับปรุงจากอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว มาสร้างเป็นแบบบันทึกพฤติกรรมการสนับสนุนทางการพยาบาล ซึ่งประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ประเภทของกิจกรรมการพยาบาล ลำดับที่ของพยาบาลวิชาชีพที่ถูกล้างเกด ครั้งที่ของการล้างเกด

ส่วนที่ 2 เป็นแบบบันทึกการล้างเกด มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการทางซ้ายมือ เป็นที่ว่างให้ใส่เครื่องหมายหน้าข้อความด้านขวา ซึ่งมีข้อความแสดงลักษณะพฤติกรรมการสนับสนุนทางการพยาบาล จำนวนทั้งสิ้น 26 ข้อ

การวิเคราะห์พฤติกรรมการสนับสนุนทางการพยาบาล

การให้คะแนนพฤติกรรมการสนับสนุนทางการพยาบาลในการล้างเกดแต่ละครั้ง พฤติกรรมในด้านใดที่สรุปได้ว่า "มี" ตามเกณฑ์ในคู่มือการวิเคราะห์พฤติกรรม ให้ 1 คะแนน พฤติกรรมที่สรุปได้ว่า "ไม่มี" ให้ 0 คะแนน ท่าการล้างเกดจำนวน 6 ครั้งต่อพยาบาลวิชาชีพ 1 คน

เกณฑ์การตัดสิน

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 0.75-1.00	หมายถึง มีพฤติกรรมการสนับสนุนทางการพยาบาลอยู่ในระดับสูง
ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 0.50-0.74	หมายถึง มีพฤติกรรมการสนับสนุนทางการพยาบาลอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 0.00-0.49	หมายถึง มีพฤติกรรมการสนับสนุนทางการพยาบาลอยู่ในระดับต่ำ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การหาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ โดยการหาความตรงตามเนื้อหาและความเที่ยง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. การหาความตรงตามเนื้อหา โดยนำแบบวัดที่สร้างเรียบร้อยแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมการวิจัย ตรวจสอบ แก้ไขเนื้อหา ภาษา แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ (ตั้งรายนามอยู่ในภาคผนวก) ตรวจสอบด้านเนื้อหา ความถูกต้องของการวัด ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ เพื่อให้ข้อเสนอแนะแก้ไข แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขกับอาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งหนึ่ง โดยถือเกณฑ์ร้อยละ 80 ของจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิยอมรับและเห็นด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบเครื่องมือทั้งหมดมีรายละเอียดดังนี้คือ

1.1 แบบวัดความรู้เกี่ยวกับเคมีบำบัด เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเคมีบำบัดฝ่ายแพทย์ 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านเคมีบำบัดฝ่ายการพยาบาล 4 ท่าน

1.2 แบบวัดความเชื่อแนวองค์รวม แบบวัดความร่วมมือรู้สึกของพยาบาลวิชาชีพที่มีต่อผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกที่ได้รับเคมีบำบัด การวิเคราะห์การสังเกตพฤติกรรมการสนับสนุนทางการพยาบาล และคู่มือบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการสนับสนุนทางการพยาบาล ตรวจสอบโดย ผู้บริหารฝ่ายการศึกษาพยาบาล 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมมาตรฐานการศึกษาพยาบาล 1 ท่าน นักวิชาการฝ่ายการพยาบาล 2 ท่าน ผู้บริหารฝ่ายการบริการพยาบาลที่มีประสบการณ์มากกว่า 15 ปี ในสาขาต่าง ๆ 3 ท่าน

2. การหาค่าความเที่ยง นำแบบวัดทุกฉบับที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับพยาบาลวิชาชีพที่มีลักษณะเช่นเดียวกับประชากรที่จะศึกษา จำนวน 30 คน เพื่อคำนวณหาความเที่ยงของแบบวัด (Reliability)

2.1 แบบวัดความรู้เกี่ยวกับเคมีบำบัด ภายหลังจากวิเคราะห์เลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ $+ .20$ ขึ้นไป และค่าระดับความยากง่ายอยู่ระหว่าง $.20$ ถึง $.80$ แล้วเหลือข้อคำถามในแบบสอบจำนวน 29 ข้อ นำมาหาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตร K-R 20 (บุญธรรม กิจปรีดาภิรุตย์ 2531: 172) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.83

2.2 แบบวัดความเชื่อแนวองค์รวม และแบบวัดความร่วมมือรู้สึกของพยาบาลวิชาชีพต่อผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกที่เข้ารับเคมีบำบัดในโรงพยาบาล หาค่าความเที่ยงด้วยการ

วัดความคงที่ภายในด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ 2531: 176) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.93 และ 0.87 ตามลำดับ

2.3 แบบบันทึกการสังเกตและคู่มือการวิเคราะห์การสังเกตพฤติกรรมการสนับสนุนทางการพยาบาล ทำการตรวจสอบความเที่ยงของการสังเกต กระทำโดยผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยไปสังเกตพยาบาลวิชาชีพที่มีลักษณะเดียวกับตัวอย่างประชากรที่ศึกษาคนเดียวกัน ซึ่งทั้งผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยสังเกตไปพร้อม ๆ กัน ในขณะที่พยาบาลให้การพยาบาล ซึ่งในการสังเกตนี้ทั้งผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยได้ทำการสังเกต 18 ครั้ง ในพยาบาล 3 คน ผู้ป่วย 4 คน ในกิจกรรมการพยาบาลต่าง ๆ กัน หลังจากเสร็จสิ้นการสังเกตแล้ว ทั้งผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยนำมาบันทึกและวิเคราะห์พฤติกรรมการสนับสนุนทางการพยาบาล เมื่อสิ้นสุดการสังเกตในแต่ละครั้ง

ขั้นตอนต่อไปนำผลของการวิเคราะห์พฤติกรรมที่ได้จากการสังเกตของผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยมาหาค่าความเที่ยงโดยการใช้สูตรความเที่ยงของโพลิตและฮังเลอร์ (Polit and Hungler 1988: 392) ได้ค่าความเที่ยงของการสังเกตเท่ากับ 0.78

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลที่เป็นตัวอย่างในการวิจัยทั้ง 5 แห่ง เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
 2. นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลด้วยตนเอง
 3. ขอสำเนาหนังสืออนุมัติให้เก็บข้อมูลในการวิจัยของผู้อำนวยการโรงพยาบาล
- เข้าพบหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลทุกแห่ง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ในการวิจัย รายละเอียดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวนและคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ เพื่อทำการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างไว้ล่วงหน้าตามวิธีการเลือกตัวอย่าง โดยประสานงานกับหัวหน้าหอผู้ป่วย เพื่อศึกษารายการปฏิบัติงานในเวรต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่าง และกำหนดวันเวลาที่ขึ้นสังเกตพฤติกรรมการสนับสนุนทางการพยาบาล

4. ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม จะแจกให้แก่พยาบาลวิชาชีพที่ ถูกส่ง เกิดในวันแรกของการสังเกต แบบวัดความรู้เกี่ยวกับเคมีบำบัดขอรับคืนภายในวันนั้น ส่วนแบบวัดความเชื่อแนวองค์รวม และแบบวัดความร่วมมือรู้สึกของพยาบาลวิชาชีพต่อผู้ป่วยมะเร็ง เรือง ปากมดลูกที่เข้ารับเคมีบำบัดในโรงพยาบาล ขอความร่วมมือจากหัวหน้าหอผู้ป่วยเป็นผู้รวบรวม และผู้วิจัยไปขอรับแบบสอบถามคืนในวันสุดท้ายของการขึ้นสังเกต ได้แบบสอบถามกลับคืนครบ 60 ชุด และสมบูรณ์ทุกฉบับ

4.2 การสังเกตพฤติกรรมการณ์สนับสนุนทางการพยาบาล ผู้วิจัยแนะนำตัว และทำความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานที่จะขึ้นสังเกตอย่างน้อย 1 วันก่อนลงมือเก็บข้อมูล เพื่อสร้างความคุ้นเคยกับบุคคลและสิ่งแวดล้อม และช่วยให้พยาบาลที่จะถูกสังเกตเกิดความ รู้สึกว่า ผู้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของทีมงาน เพราะผู้วิจัยเลือกใช้วิธีสังเกตชนิดปิด/มี ส่วนร่วมในเหตุการณ์ (Concealment/intervention) คือ ผู้ถูกสังเกตไม่รู้ตัวว่ากำลัง ถูกสังเกต โดยที่ผู้วิจัยจะมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม โดยช่วยอำนวยความสะดวกในการ ปฏิบัติการพยาบาล เช่น หยิบจับเครื่องมือ เป็นต้น ผู้วิจัยจะไม่พูดคุย ชักถาม หรือช่วยจับผู้ป่วย ระหว่างการปฏิบัติการพยาบาล เพื่อให้ผู้วิจัยมีโอกาสสังเกตและรวบรวมข้อมูลได้แม่นยำครบ ถ้วน

4.3 ผู้วิจัยศึกษาลักษณะผู้ป่วย และเลือกผู้ป่วยที่พยาบาลวิชาชีพให้การพยาบาล ขณะถูกสังเกตพฤติกรรมสนับสนุนทางการพยาบาล ได้แก่ ผู้ป่วยที่มีลักษณะดังนี้คือ

1. เป็นผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่า เป็นมะเร็งเรื้องรังปากมดลูก
2. อยู่ในระหว่างได้รับการรักษาด้วยเคมีบำบัด หรือได้รับการรักษา ด้วยวิธีอื่นร่วมกับการรักษาด้วยเคมีบำบัด
3. ไม่มีประวัติการเจ็บป่วยด้วยโรคจิตและประสาท
4. เป็นผู้ป่วยที่รู้สึกดี สามารถสื่อสารโดยการพูดได้ตอบได้

4.4 ขอความร่วมมือจากหัวหน้าหอผู้ป่วย ศึกษาตารางเวรการปฏิบัติงานของ พยาบาลวิชาชีพที่เป็นตัวอย่าง เพื่อจัดลำดับการเฝ้าสังเกต

4.5 ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมการณ์สนับสนุนทางการพยาบาลในช่วงการปฏิบัติงาน เวรเช้าและเวรบ่าย โดยใช้วิธีการสุ่มตามเหตุการณ์ (Event sampling) เป็นการสังเกต เฉพาะช่วงการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาล เมื่อพยาบาลเข้าไปปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลทุก

ประเภทแก่ผู้ป่วยที่กำหนดไว้ การสังเกตแต่ละครั้งจะเริ่มตั้งแต่พยาบาลเข้าไปปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลอย่างใดอย่างหนึ่ง เมื่อพยาบาลกลับออกมาจากเตียงผู้ป่วยถือว่า เป็นการสิ้นสุดการสังเกต ซึ่งอยู่ในช่วงเวลา 3-15 นาที โดยผู้วิจัยจะเข้าไปช่วยเหลือในกิจกรรมการพยาบาลนั้นแต่เพียงเล็กน้อย ไม่ให้รบกวนต่อการสังเกต

ผู้วิจัยจะสังเกตพยาบาลตัวอย่างประชากรขณะปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลต่างๆ แก่ผู้ป่วย 6 ครั้งต่อตัวอย่างประชากร 1 คน ซึ่งทั้ง 6 ครั้งจะเป็นการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลที่ไม่ซ้ำกันในผู้ป่วยคนเดียวกัน ถ้าเป็นกิจกรรมการพยาบาลที่ซ้ำกัน จะไม่นับบันทึกพฤติกรรม

4.6 วิธีการสังเกต เป็นการสังเกตแบบมีแบบแผน (Structured observation) คือ สังเกตเฉพาะเจาะจงพฤติกรรมสนับสนุนทางการพยาบาล โดยมีแบบบันทึกพฤติกรรมการสนับสนุนการพยาบาลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะของสิ่งที่สังเกตคือ พฤติกรรมขณะที่พยาบาลวิชาชีพให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วยที่ถูกกำหนดไว้ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างพยาบาลและผู้ป่วย และพฤติกรรมอื่นที่ไม่ใช่คำพูด ได้แก่ การแสดงออกทางสีหน้า ท่าทาง และการสัมผัส

4.7 ผู้วิจัยบันทึกการสังเกตลงในแบบสังเกตทันที ภายหลังจากสิ้นสุดการสังเกตในแต่ละครั้ง เพื่อหลีกเลี่ยงความไม่เที่ยงตรงของการบันทึก

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2534 ถึงวันที่ 11 มีนาคม 2534 ในช่วงเวรเช้าและเวรบ่าย สังเกตพยาบาลวิชาชีพพร้อม 60 คน จำนวนการสังเกตทั้งหมด 360 ครั้ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากประชากรตัวอย่างจำนวน 60 คน มาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางสถิติ ดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรพหุภาคี และตัวแปรเกณฑ์ด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
2. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนการสนับสนุนทางการพยาบาล จำแนกตามสถานภาพสมรส และการผ่านการอบรมเกี่ยวกับเคมีบำบัด โดยการทดสอบค่าที่ (t-test)

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนการสนับสนุนทางการพยาบาล จำแนกตามระดับความเชื่อแบบองค์รวม ระดับความร่วมมือรู้สึก ระดับความรู้เกี่ยวกับเคมีบำบัด กลุ่มอายุ และประสบการณ์ในการทำงาน โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test) และทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ภายหลังจากวิเคราะห์ความแปรปรวนด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's test for Multiple Comparison)

4. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์กับตัวพยากรณ์ และตัวพยากรณ์ กับตัวพยากรณ์ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) โดยใช้เกณฑ์เทียบระดับความสัมพันธ์ของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ดังนี้ (ประคอง วรรณสุติ 2525: 113)

ค่าระหว่าง $\pm .70-1.00$	มีความสัมพันธ์ในระดับสูง
ค่าระหว่าง $\pm .30-.69$	มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
ค่าระหว่าง $\pm .00-.29$	มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

5. หากกลุ่มตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์การสนับสนุนทางการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพผู้ดูแลผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกที่เข้ารับเคมีบำบัดในโรงพยาบาล โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ดังนี้

- 5.1 หาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์
- 5.2 ทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่กำหนดได้
- 5.3 ทดสอบค่ารวมเอฟ (Overall F-test) เพื่อทดสอบดูว่าตัวพยากรณ์สามารถพยากรณ์ตัวแปรเกณฑ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่
- 5.4 ทดสอบค่าที (t) เพื่อทดสอบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (b) ของตัวพยากรณ์แต่ละตัวจะส่งผลต่อตัวแปรเกณฑ์หรือไม่

6. สร้างสมการพยากรณ์การสนับสนุนทางการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพผู้ดูแลผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกที่เข้ารับเคมีบำบัดในโรงพยาบาล ทั้งในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ทั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-x (Statistical Package for the Social Sciences)